

sequi, per a cloure l'audició, «Llicorella», de Garreta, que havia estat estrenada feia poc pels mateixos músics. L'efecte que aquella música produí entre els presents (s'hi comptava Lamote de Grignon) fou extraordinari. Constituï un pas decisiu en els afanys perseguits per la cobla i en la carrera de l'autor de l'obra que com a cloenda s'acabava d'executar. Magne Bosch, músic de la Principal, va publicar un reportatge de la festa en el qual es diu, entre altres coses: «Aquesta hermosa sardana —"Llicorella"— entusiasma els nostres amables oients, d'una manera tal que es desferen en elogis al seu autor». Des de llavors, de la mà i amb l'estímul invariable de Pau Casals, Garreta emprengué obres simfòniques de més volada i la seva fama s'estengué per tot el país. Les màximes autoritats en la matèria, d'ací i de fora, en sentir les composicions de Garreta han expressat la mateixa admiració que va sortir dels llavis de l'amfitrió i dels convidats a la festa de Sant Salvador. L'esforç iniciat i sostingut de la Principal, havia assolit la millor recompensa. És una de les pàgines més glorioses de la seva vida.

Seguint els actes de concurs, que hem deixat transitòriament per l'anterior parèntesi, trobem la cobla bisbalenca en el celebrat a Girona per les fires de Sant Narcís de l'any 1915. Allí comparteix el primer premi amb els Montgrins, de Torroella de Montgrí, l'altra cobla empordanesa amb llarga història i períodes brillants.

El darrer acte en les exhibicions competitives tingué lloc a Sant Feliu de Guíxols el dia primer d'agost de 1932. Aquesta vegada la Principal guanyà un títol que bé pot considerar-se com a definitiva consagració de la primacia conquerida en altres llocs. Fou nomenada Coblà Oficial de la Generalitat de Catalunya. Presidí la proclamació el President Francesc Macià, qui resumí la significació de l'acte amb les següents paraules: «En la cobla Principal de la Bisbal que tants records evoca en el meu esperit, saludo amb afecte aquestes meritíssimes institucions nostres».

Al cap de pocs anys del nomenament obtingut a Sant Feliu, vingué el terrabastall que ho va desfer tot. Passada la tempesta, la nostra cobla pogué refer-se sortosament amb els mateixos elements que tenia abans. En els quaranta anys que han seguit ha actuat amb dignitat i ha ajudat —com totes les cobles— a conservar les expressions essencials del país i a mantenir viva l'esperança. Musicalment el seu paper capdavanter ja no ha estat discutit. Tothom afirma que encara ha pujat més enlaire, que és un conjunt admirablement equilibrat, d'un ajust, d'una modulació i timbre inconfusibles.

En tota aquesta magnífica construcció hi ha plasmat —com en totes les obres notables— el criteri superior d'un organitzador i conductor de primer ordre. En aquest cas, de Conrad Saló el seu director des de fa 43 anys. És un home de saber i de gran caràcter, lliurat enterament a la feina ben feta i que no viu altre món —a part el familiar— que el de la música i la seva cobla. Actuant en el seu paper se'l veu amb nervi, autoritat i amb la inspiració d'un artista. Ha assolit el rejuveniment constant de la formació i un conjunt —segons diuen els entesos— d'una perfecció com no s'havia sentit mai en agrupacions d'aquesta mena. Realment, escoltar la Principal de la Bisbal és un regal dels déus, del qual gaudeixen, sempre que poden, tots els sardanistes i tots els melòmens per preparats i exigents que siguin.

Aquesta és, a grans trets, la història de la Principal de la Bisbal, cobla amb una existència de 90 anys i en la plenitud de la vida.

P. LLOBERAS

(1) Aquest article, amb altres, va ser publicat l'agost de l'any passat per la casa DISCOPHON, S. A., de Barcelona, acompanyant un disc de sardanes commemoratiu del 90è. aniversari de la cobla Principal.